

Rozhledy matematicko-fyzikální

Bohumil Vybíral

PRÆMIUM BOHEMIÆ studentům již po dvanácté

Rozhledy matematicko-fyzikální, Vol. 88 (2013), No. 1, 47–51

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/146515>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2013

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

PRÆMIUM BOHEMIÆ studentům již po dvanácté

Bohumil Vybíral, Univerzita Hradec Králové

Slavnost udílení prestižních cen PRÆMIUM BOHEMIÆ 2012 se tradičně konala na zámku Sychrov 4. prosince, tentokrát v den 88. výročí narození zřizovatele, mecenáše a filantropa Bohuslava Jana Horáčka. Ceny studenti získávají za vynikající medailové úspěchy na mezinárodních (de facto světových) přírodovědných olympiádách: ve fyzice, chemii, biologii, matematice, informatice a od roku 2012 rovněž v astronomii a astrofyzice.

Obr. 1: Medaile Nadace Bohuslava Jana Horáčka Českému ráji

Ve 12. ročníku PRÆMIUM BOHEMIÆ bylo oceněných 23 studentů (z toho čtyři dívky, bioložky) a udělených nadačních cen bylo 26. Z tohoto počtu je 23 cen řádných, udělených takto: 3 ceny za získání zlaté medaile, 11 za získání stříbrné a 9 za získání bronzové medaile. Tři mimořádné ceny za zlatý úspěch obdrželi členové tříčlenného týmu na Evropské přírodovědné soutěži EUSO (na této „jen“ evropské soutěži se podle statutu Nadace úspěch běžně neocenuje). Cena sestává ze tří částí: diplomu, medaile B. J. Horáčka (zlatá, stříbrná nebo bronzová se jménem oceněného studenta na zadní straně) (obr. 1) a z finanční odměny, která je za zlatou medaili 30 tisíc Kč, za stříbrnou medaili 15 tisíc Kč a za bronzovou medaili 10 tisíc Kč. Tři mimořádné ceny měly hodnotu po 10 tisících Kč a udělily se bez medaile. Celková finanční hodnota cen vyplacených studentům v roce 2012 byla 375 tisíc Kč.

Obr. 2: Skupina oceněných fyziků a astronomů: O. Bartoš (S), S. Fořt (Z+S), J. Vošmera (Z+S), L. Grund (S) a M. Raszyk (S+B), kde Z je zlatá, S stříbrná a B bronzová medaile. (Foto B. Vybíral)

Nyní uvedeme stručný přehled mezinárodních přírodovědných olympiád, na nichž čeští studenti dosáhli významných medailových úspěchů.

43. *Mezinárodní fyzikální olympiáda (IPhO)* v roce 2012 se konala v Estonsku za účasti 378 studentů z 81 států pěti kontinentů. Pět českých studentů dosáhlo vynikajícího úspěchu ziskem 4 stříbrných a 1 bronzové medaile. *Chemie* měla v roce 2012 již 44. ročník mezinárodní olympiády (IChO); soutěž se konala v USA, ve Washingtonu, za účasti 283 studentů ze 75 zemí světa. Čtyři čeští studenti dosáhli vynikajícího úspěchu ziskem 1 zlaté, 2 stříbrných a 1 bronzové medaile.

23. *Mezinárodní biologickou olympiádu (IBO)* hostil Singapur. Zúčastnilo se jí 239 studentů z 59 států. Čtyři čeští reprezentanti přivezli 1 stříbrnou a 3 bronzové medaile. Nejstarší a nejrozsáhlejší mezinárodní olympiáda – *matematická (IMO)* – měla v roce 2012 již 53. ročník. Konala se v Argentině za účasti 548 soutěžících ze 100 států pěti kontinentů. Šestičlenné české družstvo bylo také úspěšné – matematici přivezli 1 stříbrnou a 1 bronzovou medaili. Mezinárodní olympiádu v *informatice (IOI)*, která měla 24. ročník, hostila Itálie. Soutěže se zúčastnilo 317 studentů z 81 státu. Čtyři čeští reprezentanti přivezli 1 stříbrnou a 2 bronzové medaile.

6. *Mezinárodní olympiádu v astronomii a astrofyzice (IOAA)* hostila Brazílie za účasti 124 soutěžících z 27 vyspělých států světa. Pět českých studentů dosáhlo vynikajícího úspěchu ziskem pěti medailí: 2 zlatých, 2 stříbrných a 1 bronzové. Tři mimořádné nadační ceny byly v roce 2012 uděleny čes-

kému týmu, který získal zlaté medaile na *Evropské přírodovědné soutěži EUSO*. Soutěž hostila Litva a zúčastnilo se jí 44 tříčlenných družstev z 22 zemí Evropské unie. Druhý český tým byl bronzový.

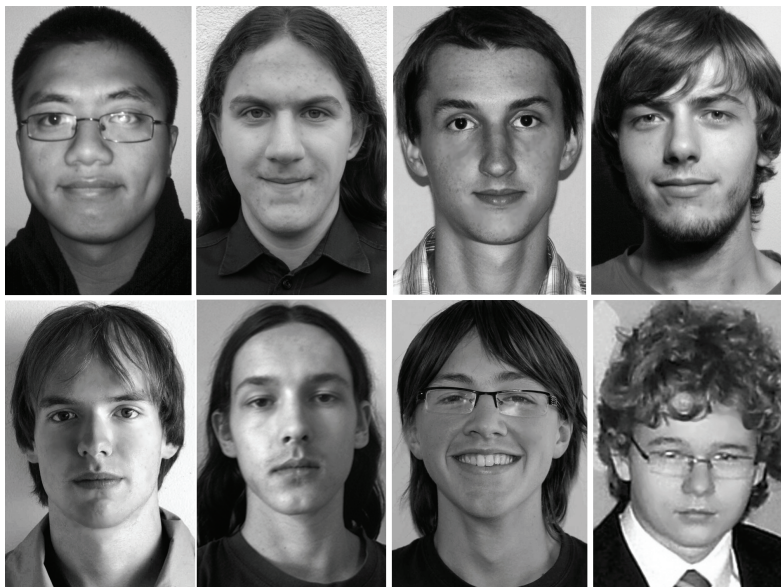
Udílění cen PRÆMIUM BOHEMIÆ se tradičně neslo ve slavnostním duchu. Slavnosti se, kromě studentů a jejich blízkých, zúčastnili a pozdravné projevy přednesli představitelé Učené společnosti České republiky v čele s jejím předsedou *prof. ThDr. Petrem Pokorným, DrSc.*, Rady vědeckých společností České republiky v čele s jejím předsedou *prof. MUDr. Ivo Hánou, CSc.* a zástupci Jednoty českých matematiků a fyziků. Přítomní byli také představitelé jednotlivých přírodovědných olympiád a zástupci veřejného života. O akci již 4. 12. 2012 informovala také Česká televize v hlavním večerním zpravodajském bloku (viz Archiv ČT: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/212411000101204/obsah/233326-oceneni-pro-nejlepsi-prirodovedce/>).

Studentů, oceněných cenami PRÆMIUM BOHEMIÆ 2012 z oborů, na něž je zaměřen časopis *Rozhledy matematicko-fyzikální*, je celkem 13 (viz obr. 2 a 3). Jsou to:

- *Stanislav Fořt*, absolvent Gymnázia Pierra de Coubertina v Táboře, zlatá medaile na IOAA a stříbrná medaile na IPhO,
- *Jakub Vošmera*, absolvent Gymnázia Matyáše Lercha v Brně, zlatá medaile na IOAA a stříbrná medaile na IPhO,
- *Martin Raszyk*, student Gymnázia v Karviné–Novém Městě, stříbrná medaile na IOAA a bronzová medaile na IPhO,
- *Ondřej Bartoš*, absolvent Gymnázia ve Žďáru nad Sázavou, stříbrná medaile na IPhO,
- *Lubomír Grund*, student Gymnázia Ch. Dopplera v Praze, stříbrná medaile na IPhO,
- *Anh Dung Le*, student Gymnázia v Tachově, stříbrná medaile na IMO,
- *Jiří Eichler*, absolvent Slovanského gymnázia v Olomouci, stříbrná medaile na IOI,
- *Filip Murár*, student Gymnázia v Třebíči, stříbrná medaile na IOAA,
- *Josef Svoboda*, student Gymnázia ve Frýdlantu nad Ostravicí, bronzová medaile na IMO,
- *Ondřej Hübsch*, student Gymnázia v Praze, Arabská, bronzová medaile na IOI,
- *Štěpán Šimsa*, student Gymnázia v Litoměřicích, bronzová medaile na IOI,

ZPRÁVY

- *Lukáš Timko*, student Gymnázia Pierra de Coubertina v Táboře, bronzová medaile na IOAA,
- *Vladislav Wohlrath*, student Gymnázia v Rokycanech, zlatá medaile na EUSO (v týmu za fyziku) – mimořádná cena.

Obr. 3: Ocenění matematici: Anh Dung Le (S) a J. Svoboda (B), astrofyzici: F. Murár (S) a L. Timko (B), informatici: J. Eichler (S), O. Hübsch (B) a Š. Šimsa (B) a fyzik za EUSO: V. Wohlrath (Z)

Za studenty na slavnostním udílení cen promluvil František Petrouš, laureát PRÆMIUM BOHEMIÆ 2012 za zlatou medaili na IChO ve Washingtonu, USA (je rovněž fyzikem; na celostátním kole FO v Pardubicích r. 2012 patřil mezi vítěze). Zde je výňatek z jeho projevu:

„Rád bych vás na této velkolepé akci pozdravil jménem 23 velkoryse oceněných studentů. Dvacet tři je velmi úctyhodné číslo a věřím, že každý z nás je vděčný, že jsme se stali laureáty ocenění PRÆMIUM BOHEMIÆ. Chci vyjádřit za nás všechny hluboké poděkování Nadaci Bohuslava Jana Horáčka za to, že jako jedna z mála oceňuje úspěchy na poli vědy už od takto útlého věku. Věřím, že pro mnohé z nás to bude povzbuzení do další práce, pro mladší z nás snad i motivace do dalších ročníků olympiád. Na druhou stranu jsou tu i činnosti, které ani nikdo

ocenit nemůže, a přesto jsou mnohem důležitější než vyhrát mezinárodní přírodovědnou olympiádu. Ba dokonce lze říct, že jsou nezbytnou podmínkou úspěchů, které si zde dnes připomínáme. Věřím, že mnohý z nás by tu dnes nebyl, pokud by ho rodiče nevychovali tak, že vzdělání je pro něj určitá hodnota. Na druhou stranu nikdo by si nedokázal vážit vzdělání, pokud by byl po celou dobu školní docházky získával pocit, že vědění je naprosto nezájímavá věc. Já děkuji moc i rodičům a učitelům, kteří nás k tomuto úspěchu dovedli. Někde na naší cestě však nastal zlom, kdy to již nebylo na jejich zodpovědnosti, ale přímo na naší touze proniknout do vědy dále, než umožňují školní lavice. Chci vyjádřit své díky i každému, kdo nám kdy nasadil brouka do hlavy, kdo nám pověděl o zajímavém soustředění, nebo nám vysvětlil záhady, které byly nad naše síly. Děkuji i organizátorům předmětových olympiád, kteří ve svém volném čase vymýšlí užitečnou zábavu pro nás řešitele. Díky moc vám všem.“

Za 12 ročníků této ojedinělé a významné akce na podporu středoškolských studentů, talentů na přírodní vědy, Nadace B. Jana Horáčka Českému ráji udělila již 258 cen v celkové výši 4 miliony 300 tisíc Kč. Nadačních cen bylo od roku 2001 sice uděleno již 258, avšak oceněných studentů za 12 ročníků je „jen“ 174. To proto, že se mnohým nadaným a pilným studentům podařilo nadační cenu získat opakovaně, protože na mezinárodní olympiádě byli úspěšní v různých letech anebo dokonce v témže roce, když uspěli na dvou různých olympiádách (pak je nadační cena dvojitá). Za rok 2012 byly dvojitě ceny tři: Stanislav Fořt, Jakub Vošmera – oba nyní studenti Univesity of Cambridge, a Milan Raszyk, jak je uvedeno v přehledu. Roku 2012 cenu PRÆMIUM BOHEMIÆ získal již popáté chemik Ondřej Hák absolvent gymnázia a SOŠ v Hořicích v Podkrkonoší, nyní rovněž student Univesity of Cambridge, z toho 3 ceny za 3 zlaté medaile. Celkem čtyřnásobně úspěšný byl i roku 2012 oceněný chemik František Petrouš, absolvent Gymnázia v Českých Budějovicích, Jírovcova ul., nyní student VŠChT v Praze, z toho 3 ceny získal za 3 zlaté medaile na světové soutěži v chemii, který za všechny oceněné na slavnosti 4. 12. 2012 promluvil (obr. 4: F. Petrouš při slavnostním projevu na fotu B. Vybírala).

Obr. 4: F. Petrouš